

Czym malować **ŚCIANY i SUFITY**

Malowanie pomieszczeń nie jest trudne, nie wymaga specjalnego przygotowania zawodowego. Wszystkie prace można wykonywać samodzielnie, nie martwiąc się, że coś się nie uda. Ułatwiają to także nowoczesne farby, które są łatwe w stosowaniu oraz stwarzają duże możliwości trwałego, dekoracyjnego pokrycia ścian i sufitów.

Monika Jabłońska

fot. Śnieżka

Farby wodne - emulsyjne

Dzisiaj na naszym rynku najliczniejszą i najbardziej popularną grupę produktów do malowania ścian i sufitów stanowią farby emulsyjne, inaczej **dyspersyjne**. Wyparły one stosowane do niedawna farby klejowe i wapienne. Rozpuszczalnikiem farb emulsyjnych jest woda – spoiwo rozprowadzone w niewielkiej ilości wody, tworzy zawiesinę mikroskopijnych kropelek. Farby mają konsystencję gęstej śmietany. Podczas wysychania nie emitują szkodliwych substancji, tylko parę wodną. Ich główne zalety to wysoka wydajność, uniwersalność zastosowania, łatwość nanoszenia oraz odporność na uszkodzenia mechaniczne. Przepuszczają parę wodną, dzięki czemu ściany „oddychają”, co zapobiega nadmiernemu zawilgoceniu wnętrza. Mają bardzo dobre właściwości kryjące – skutecznie pokrywają plamy i przebarwienia. Zabrudzone ściany można czyścić zarówno na mokro, jak i na sucho. Emulsje możemy nakładać na wszystkie rodzaje podłoży, jakie można spotkać w zamkniętych pomieszczeniach. Zazwyczaj jednym litrem farby można pokryć od 8 do 15 m². Schną bardzo szybko, po około 2 godzinach po pomalowaniu można nakładać następną warstwę farby. Całkowite wyschnięcie następuje po 12-24 godzinach. Najczęściej używane farby dyspersyjne to: akrylowe i winylowe, rzadziej – lateksowe.

Farby rozpuszczalnikowe

Wśród niezliczonej ilości farb, na rynku poza wodnymi dostępne są także farby rozpuszczalnikowe. Zawierają one lotny rozpuszczalnik, na przykład benzynę laskową. Odparowuje on podczas wysychania, emitując substancje, które mogą być szkodliwe dla zdrowia. Powłoka z farb rozpuszczalnikowych jest bardzo wytrzymała na uszkodzenia, ścieranie i wielo-

Co oprócz emulsyjnych

Farby wapienne – tworzą powłoki mało trwałe, pyliste, ale niesprzyjające rozwojowi bakterii. Polecane są do pomieszczeń, w których przebywają alergicy. Można nimi malować podłoża betonowe, tynki wapienne i cementowo-wapienne, nie nadają się na podłoża gipsowe.

Farby silikatowe (krzemianowe) – przepuszczają parę wodną, są niepalne, odporne na uszkodzenia mechaniczne i rozwój mikroorganizmów. Polecane do pomieszczeń mokrych, nie mogą być stosowane na podłoża gipsowe oraz malowane wcześniej farbami akrylowymi.

Farby silikonowe – tworzą powłoki przepuszczające parę wodną i niepochlaniające wilgoci. Polecane są do pomieszczeń mokrych.

krotne czyszczenie oraz na szorowanie. Farby te nie przepuszczają pary wodnej (lub – w zależności od rodzaju – przepuszczają ją w znikomym stopniu). Do malowania ścian nadają się farby alkidowe (ftalowe), ale czas, po którym pomieszczenie można użytkować, jest bardzo długi – może trwać nawet kilka tygodni.

Farby specjalne

Oprócz zwykłych farb w sklepach dostępne są też farby specjalne, które w swoim składzie mają dodatkowo środki przeciw grzybom, pleśniam (działają zapobiegawczo, nie zwalczają istniejących pleśni), kryjące po jednokrotnym malowaniu lub antykorozyjne. Są farby ekologiczne, dla alergików (nie wywołują uczuleń)

Farba w pomieszczeniu

Sypialnie i pokoje dzienne (oraz inne pomieszczenia suche) maluje się dowolnym rodzajem farby wodorozcieńczalnej – lateksową, winylową, akrylową, winylowo-akrylową albo akrylowo-lateksową **1**, **2**.

Pokoje dzieci i przedpokoje – farba, która tworzy zmywalną i twardą powłokę, odporną na zabrudzenie oraz zadrapania. Najodpowiedniejsze są wodorozcieńczalne farby akrylowo-lateksowe lub alkidowe.

Kuchnie, łazienki i pralnie (a także inne pomieszczenia mokre) – farby wodoodporne, na przykład winylowe, akrylowe, winylowo-akrylowe **3**.

oraz farby termorenowacyjne (utrudniają ucieczkę ciepła przez ścianę na zewnątrz). Można także kupić farby strukturalne, nadające ścianom różne niejednolite faktury **4**. Nakłada się je specjalnymi wałkami i szpachelkami lub natryskuje pistoletem.

1 Ściany maluje się często w ciepłych kolorach... (fot. Dekoral)

2 ...ale są też zwolennicy chłodnych wnętrza (fot. Śnieżka)

3 W łazience zamiast tradycyjnej glazury można użyć farby wodoodpornej (fot. Levis)

4 Powierzchnia ściany nie musi być gładka – farbą można nadać jej niejednorodną strukturę (fot. Jafep)

Cechy dobrej farby

Dobra farba to taka, która przez wiele lat od malowania wyglądać będzie jak zaraz po nim, czyli jej kolor i wygląd będą niezmienione. Oto ważne cechy, które powinna mieć farba:

- zdolność bardzo dobrego krycia malowanej powierzchni, w tym krycia zabrudzeń – nie mogą przez pomalowaną powierzchnię przebijać żadne plamy i smugi ani kolor poprzedniej farby;
- trwałość koloru – farba biała nie może żółknąć, a kolorowa blaknąć przez długi czas;
- trwałość ogólna farby – powłoka nie może pękać, łuszczyć się ani odpadać;
- łatwość utrzymania na malowanej powierzchni czystości – w przypadku zabrudzenia jej, powinna dać się umyć wodą z dodatkiem odpowiednich środków chemicznych;
- farba nie powinna wydzielać nieprzyjemnego zapachu oraz nie powinna kapać podczas malowania.

Przed zakupami należy zmierzyć wielkość powierzchni do pomalowania – uniknie się problemu z dokupowaniem lub przechowywaniem resztek. Znając kubaturę pomieszczenia, wystarczy sprawdzić na opakowaniu jaka jest wydajność farby i obliczyć, ile litrów będzie potrzebne.

Kolorowe ściany

Dzisiaj już mało kto maluje ściany na biało. Kolorowe ściany nadają charakter pomieszczeniu i zwykle wpływają dobrze na nastrój przebywających w nim osób. Producenci, aby zadowolić klientów, tworzą coraz to nowsze odcienie **5**, oferują także **mieszanie farb** (można wybierać wśród około 2 tysięcy odcieni). Każdej barwie z wzornika przyporządkowana jest określona receptura przyrządzania, a dozowanie pigmentów do białej farby (bazy) sterowane jest komputerowo. Powinno się kupować kolor o ton jaśniejszy niż ten wybrany z wzornika, gdyż ten sam odcień na ścianie stwarza wrażenie ciemniejszego.

Wzorniki (karty kolorów) są to wachlarze pasków papieru, na których znajduje się po kilkaset kolorów – od najciemniejszych do najjaśniejszych odcieni. Pojedyncze paski można dostać

5 Kolorowa ściana to nie znaczy – o ostrej, wyzywającej barwie. Często dobry efekt uzyskuje się odcieniami pastelowymi (fot. Beckers)

w sklepie i na spokojnie w domu dopasować do mebli, sprzętów i przymierzyć do ścian. Można także kupić małą puszkę z farbą (tester) i pomalować fragment ściany.

Trzeba jeszcze zdecydować, czy farba ma być matowa czy z połyskiem. Farby z połyskiem mają zwiększoną odporność na ścieranie i łatwiej się je myje. Polecane są do malowania ścian.

Prace przygotowawcze

Przed rozpoczęciem malowania ścian i sufitów trzeba wynieść meble, aby uniknąć zachlapania ich farbą. Te, które pozostaną, oraz podłogi należy zabezpieczyć folią malarską (cienką do osłonięcia mebli, grubszą – do podłóg). Trzeba także zdjąć żyrandole, kinkiety, odkręcić wyłączniki i gniazdko elektryczne (można je tylko poluzować, ale tak, aby można było z łatwością pomalować pod nimi ścianę). Przyda się także taśma malarska – okleja się nią ramy okien i drzwi oraz listwy przypodłogowe.

Malowanie ścian i sufitów powinno być poprzedzone:

- **gruntowaniem** – w przypadku świeżych tynków. Do gruntowania używa się specjalnych preparatów do gruntowania lub rozcieńczonych wodą farb, którymi później będą malowane ściany. Środki gruntujące tworzą podkład ułatwiający nanoszenie farby oraz polepszają jej przyczepność;

- **zmyciem** – jeśli odnawiane są stare powłoki. Zmywanie ma na celu usunięcie brudu, kurzu, osadów, które utrudniają malowanie i zmniejszają przyczepność farb. Kurz i pył dobrze jest zmywać rozrzedzoną farbą emulsyjną (konsystencja płynu powinna być wodnista), używając szczotki i wyciera ścierką. Plamy z dymu i zacieki myje się kilka razy, z przerwami na wyschnięcie po każdym myciu. W czasie wysychania przebarwienia „wychodzą” na zewnątrz.

Jeśli odnawiamy starą powłokę, to warto sprawdzić rodzaj i grubość farby. Farby emulsyjne najczęściej wystarczy zmyć gorącą wodą z dodatkiem detergentu, jednak grube powłoki klejowe konieczne trzeba zeskrobać, aby nie odstawały razem z warstwą nowej farby.

Powierzchnie malowane muszą być równe i gładkie, wszelkie nierówności należy usunąć (przeszlifować), a ubytki zaszpachlować i przeszlifować.

Malowanie

Gotową farbą wystarczy wymieszać w celu uzyskania jednolitej konsystencji, nie należy do niej dodawać żadnych substancji (na przykład kredy czy kleju). Rozpuszczalnik można dodać przygotowując farbę do gruntowania, lub gdy farba jest stara i gęsta (ale tylko taki, który

Efekty niepożądane

Zdarza się, że po nałożeniu farby na powierzchni występują zacieki, plamy lub zgrubienia. Warto wiedzieć wcześniej, co może być przyczyną niepożądanych efektów, by ich uniknąć. I tak:

- **słabe krycie** – zostało nałożonych za mało warstw farby wodorozcieńczalnej (trzeba nanieść jeszcze jedną) lub farbę rozpuszczalnikową nałożono na nieodpowiedni podkład lub w ogóle go nie użyto (należy przeszlifować powierzchnię i nałożyć nową warstwę farby);
- **zacieki** – są efektem zbyt obfitego nakładania farby lub niedokładnego jej rozprowadzenia;
- **przebicia plam, rdzy i innych zanieczyszczeń** – podłoże zostało niestarannie przygotowane;
- **ślady pędzla** – do malowania użyto zbyt twardego pędzla lub naniesiono za grubą warstwę farby;
- **grudki i zgrubienia** – użyto zabrudzonego pędzla lub wałka;
- **drobne spękania** – kolejne warstwy farby były nakładane na jeszcze mokre podłoże (poprzednia nie zdążyła wyschnąć);
- **złuszczenia** – farba została nałożona na nadmiernie wilgotne lub zapyłone podłoże.

zalecany jest przez producenta). Jeśli na powierzchni jest kożuch, farbę przecedza się przez sito lub kilka warstw gazy. Po upływie terminu przydatności farby le-

6 Malowanej powierzchni możemy nadać nietypową strukturę (fot. Düfa)

piej nie używać, ponieważ straciła swoje właściwości.

Malując, farbę z dużego pojemnika wygodniej jest przelać do mniejszego.

Pierwszy maluje się sufit, a dopiero później ściany. Prace należy zacząć od nanoszenia farby na krawędzie przy oknie (najwygodniej posłużyć się pędzlem płaskim albo małym wałkiem), następnie, zaczynając od jeszcze świeżych krawędzi, maluje się szerokie pasy, oddalając się od okna (źródła światła). Do malowania sufitów najlepiej posłużyć się większym pędzlem lub wałkiem.

Malując ściany najpierw pokrywa się farbą nadproża oraz granice dwóch kolorów (na przykład przy suficie), później całe ściany. Farbę nakłada się krzyżującymi ruchami, od góry do dołu, za pomocą dużego pędzla lub wałka. Nową warstwę farby należy nakładać tuż obok położonej poprzednio. Wszystkie warstwy powinny być jednakowej grubości – zapobiega to powstawaniu miejsc o innym odcieniu i połysku. Ścianę należy malować jednorazowo, nie wolno kończyć malowania na drugi dzień. Liczba nakładanych warstw wpływa na stan powierzchni. Ścianę malowaną po raz pierwszy trzeba pokryć minimum 2 razy, w zależności od stopnia zabrudzenia powierzchni oraz od rodzaju nakładanej farby. Silnie zabrudzone ściany lepiej od razu pomalować farbami mocno kryjącymi. Na rynku są farby do malowania jednowarstwowego, ale i nimi powinno się malować także dwa razy. Uzyska się w ten sposób głębszą i bardziej jednolitą barwę.

Jeśli do powłoki przyklei się pył, wystarczy po wyschnięciu przetrzeć ścianę suchą szczotką. Mocno zanieczyszczone powierzchnie, niestety, trzeba zeszlifować papierem ściernym i pomalować jeszcze raz. Tak samo trzeba postąpić, jeśli na ścianie powstaną zacieki i krople zaschniętej farby. Nawet lekko pomarszczoną powłokę z farby rozpuszczalnikowej należy zedrzyć i nałożyć nową.

Zamiast malowania w sposób tradycyjny można zdecydować się na nietypowe wykończenie powierzchni ściany, takie jak na przykład przecieranie, patynowanie, postarzanie powłoki malarskiej lub nadawanie jej faktury **6**, **7**.

Pomieszczenia należy malować w temperaturze powyżej 5°C, przy wilgotności

7 Efektowne ściany można uzyskać stosując farby i techniki dekoracyjne (fot. Fox Dekorator)

powietrza nie większej niż 70%. Takie warunki pozytywnie wpływają na schnięcie farby. Ostateczny efekt pomalowanej ściany zależy od dokładności prac przygotowawczych.

W rubryce **Info Rynek** na str. 52 podajemy orientacyjne ceny farb oraz dane teledre-sowe wiodących producentów.